Ο ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

Η ΑΠΑΤΗ

ΤΟΥ MICHEL PROVINS

(*Διαμέρισμα ξενοδοχείου 2ας τάξεως στὸ Μόντε-Κάρλο, κατεχόμενο ἀπὸ τὴν κ. Πεναρὲς, τὸ γένος Μπαλοὺφ καὶ τὴν κόρη της τὴ Τζούλια. Μετὰ πολλὲς προσπάθειες καταφέρνουν νὰ τυλίξουν τὸν 'Αλβέρτο Ζερμπιγιόν, ἄνθρωπο μετρᾶς ἐξυπνάδας καὶ περιουσίας, γιὰ ν' ἀραβωνιαστῇ τὴ Τζούλια. Ὁ 'Αλβέρτος εἶνε ἀνεψιός, μὰ ὄχι καὶ κληρονόμος τοῦ Βίκτωρος Ζερμπιγιὸν τοῦ παμπλούτου ἱδρυτοῦ τοῦ Οἴκου «Ζερμπιγιὸν καὶ Σια». Ὁ θεῖος Ζερμπιγιὸν ἂν καὶ πενηντάρης εἶνε τρομερὰ γυναικᾶς, καταγοητεύεται ἀπὸ τὴν κόρη καὶ καταπλήσσει τὴ μητέρα μὲ τὴ συμπεριφορά του ὡς ἑκατομμυριούχου.)*

Ἡ κ. ΝΤΕ ΛΑ ΜΠΑΛΟΥΦ, (*πρὸς τὴν κόρη της*). — Ἔρχομαι ἀπὸ τὸ ξενοδοχεῖο τῶν «Παλασίων». Πῆγα νὰ ἰδῶ. Ὁ θεῖος κατέχει ἕνα πριγκηπικὸ διαμέρισμα. Σήμερα ἔφτασε καὶ τ' αὐτοκίνητό του ἀπὸ τὸ Παρίσι, χωρὶς νὰ λογαριάσουμε τὸ γιωτ ποὺ παράγγειλε.

ΤΖΟΥΛΙΑ. — Πολὺ ὡραία!

Ἡ κ. ΝΤΕ ΛΑ ΜΠΑΛΟΥΦ. — Τὸ λὲς αὐτὸ σὰν νὰ λές: δὲ μὲ μέλλει.

ΤΖΟΥΛΙΑ. — Μὰ βέβαια τί μὲ μέλλει γι' αὐτά;

Ἡ κ. ΝΤΕ ΛΑ ΜΠΑΛΟΥΦ. — Ἄχ! δὲ μπόρεσε νὰ εἶμαι νεώτερη 15 χρόνια! Ὅσο συλλογιέμαι αὐτὰ τὰ παραδάκια μοῦ χρωστοῦνται ἀνατριχίλες σ' ὅλο τὸ κορμί... (*Ἀπότομα στὴν κόρη της*) Μὰ τὸν ἀγαπᾶς αὐτὸ τὸν ὀμορφονιὸ τὸν ἀραβωνιαστικό σου; Δὲ χάθηκαν οἱ χαριτωμένοι ἄνθρωποι καὶ ἂν δὲ σοῦ κάνῃ κόπο δόστου δρόμο. Ἐπὶ τέλους τὸν ξαναβρίσκεις τὸν 'Αλβέρτο σου κατόπιν ὡς κυρία Βίκτορος Ζερμπιγιόν...

ΤΖΟΥΛΙΑ. — Λὲς τερατώδη πράγματα, μαμά.

Ἡ κ. ΝΤΕ ΛΑ ΜΠΑΛΟΥΦ. — Λέω ἐντελῶς πρακτικὰ πράγματα. Λοιπόν, κάνε ὅπως σοῦ λέω γιὰ νὰ μὴ χάσῃς τὴν εὐκαιρία.

ΤΖΟΥΛΙΑ, (*ἀποφασιστικά*). — Τί πρέπει νὰ κάμω;

Ἡ κ. ΝΤΕ ΛΑ ΜΠΑΛΟΥΦ, (*ἐνθουσιασμένη*) — Νά: Ἀπὸ σήμερα θὰ παραμελῇς τὸν ἀνεψιό καὶ θὰ προσέχῃς τὸ θεῖο μ' ἐνδιαφέρον. Μεθαύριο θὰ μεταβάλῃς τὸ ἐνδιαφέρον σου σὲ ἐνθουσιασμὸ γιὰ ὅτι σοῦ λέει. Κατὰ τὸ τέλος τῆς βδομάδας θὰ πέσῃς σὲ μιὰ βαρειὰ μελαγχολία καὶ τέλος μετὰ δέκα μέρες θὰ προσπαθήσῃς ν' ἀπομονωθῆτε καὶ τότε θὰ τοῦ ἐξομολογηθῇς τὸν ἀκατανίκητο ἔρωτά σου.

ΤΖΟΥΛΙΑ. — Μὰ αὐτός, ἄνθρωπος ἡλικιωμένος, θὰ πιστέψῃ παρόμοια κοροϊδία.

Ἡ κ. ΝΤΕ ΛΑ ΜΠΑΛΟΥΦ. — Βέβαια, δὲν πρέπει νὰ διστάζῃς καθόλου. Θᾶχῃς ἐπιτυχία κατὰ τὰ ἐννέα δέκατα. Ἂν δὲν τὰ καταφέρεις δὲ θὰ εἶσαι κόρη τῆς μαμᾶς σου, οὔτε ἐγγονὴ τῆς Εὔας. Ἐμπρός, πᾶμε. Ἔχει θαυμάσιο ἥλιο.

(*Ἡ ἐκστρατεία κατὰ τοῦ θείου ἄρχισε τὴν ἴδια μέρα. Κράτησε ὅλη τὴ βδομάδα, μὰ ὁ ἐχθρὸς εἶνε ἰσχυρὸς καὶ διεκδικεῖ... τὸ ἔδαφος βῆμα πρὸς βῆμα. Ἐν τούτοις ἡ μελαγχολία τῆς Τζούλιας, ποὺ τόσο τὴν ὠφέλησαν τὰ μαθήματα τῆς μητέρας, ἀρχίζει νὰ πιάνῃ. Τέλος μὲ τὶς πρῶτες ζέστες ποὺ τὰ νεῦρα φορτώνονται ἀνοιξιάτικο ἠλεκτρισμό, πῆγαν ἐκδρομὴ στὸ ἀκρωτήριο τοῦ Μαρτέν. Ἡ μητέρα ἀπομονώνει τὴν κόρη καὶ τὸ θεῖο καὶ κρατάει μαζί της τὸν ἀραβωνιαστικό*).

ΖΕΡΜΠΙΓΙΟΝ, (*πρὸς τὴ Τζούλια ποὺ περπατεῖ πλάγι του μελαγχολική*). — Μήπως πεινᾷ κανένα συνεφάκι τὸν οὐρανό σας; Ἐγὼ σᾶς ἐνόμιζα τόσο εὐτυχῆ.. Μήπως ἡ μαμά; Ὄχι; Ὁ 'Αλβέρτος... Ναί; Τὸν ἀγαπᾶτε;

ΤΖΟΥΛΙΑ, (*μὲ τὰ μάτια ὑψωμένα πρὸς τὸν οὐρανό*). — Νόμιζα πὼς τὸν ἀγαποῦσα καὶ ἴσως νάμενα σ' αὐτὴ τὴν ἀπάτη, μὰ ἕνα περιστατικὸ μ' ἔκανε νὰ ἰδῶ τὶ χάσμα χωρίζει τὴν ἀπλῆ συμπάθεια ἀπὸ τὸν ἔρωτα...

ΖΕΡΜΠΙΓΙΟΝ. — Μήπως ἀγαπᾶτε ἄλλον; Πῆτε μου· εἶμαι ὁ θεῖος σας.

ΤΖΟΥΛΙΑ. — Ὦ! συγχωρῆστε με... παρασύρομαι... μὰ ἔδωκα τὴν ὑπόσχεσή μου στὸν 'Αλβέρτο.. θὰ τὸν παντρευτῶ... πρέπει νὰ μαι τιμία.

ΖΕΡΜΠΙΓΙΟΝ. — Πρέπει νὰ μοῦ τὸ μαρτυρήσῃς. Πρέπει νὰ μάθω.

ΤΖΟΥΛΙΑ. — Δὲ μπορῶ. Ἐκεῖνος εἶνε ἕνα ἀνώτερο πλάσμα κι' ἂν εἶχα τὴν τρέλλα νὰ τὸ εἰπῶ θὰ μὲ κορόϊδευε... Ἴσως ναΰρισκε καὶ ὀπισθοβουλία στὸ ὄνειρό μου... (*Ἕνας πνιγμένος ἐπιτηδειότατος λυγμὸς κόβει τὴ φράση της*).

ΖΕΡΜΠΙΓΙΟΝ, (*πολὺ ταραγμένος, πιάνοντας τὰ χέρια της*). — Μικρούλα μου, εἶσαι πολὺ ταραγμένη, τὰ ὡραῖα σου μάτια εἶνε γεμᾶτα δάκρυα. Ποιὸς δὲ θὰ τὰ πίστευε αὐτὰ τὰ φωτεινότατα ματάκια; Μὰ πές μου, ποιὸς εἶνε ἐνεῖνος ὁ τρισευτυχισμένος... Μήπως.. μήπως... ἐγώ; (*Ἡ Τζούλια κρύβει τὸ πρόσωπο στὶς παλάμες καὶ στὸν ὦμο του. Ὕστερα ἀνοίγει ἀργὰ-ἀργὰ τὰ μάτια καὶ τὸν κυττάζει μὴ τολμῶντας νὰ μιλήσῃ, ὅπως κυττάζουν τὰ Χερουβεὶμ τὸ Θεό. Τέλος ξεφεύγει ἀπότομα ἀπὸ τὰ χέρια του καὶ τρέχει τρομαγμένη. Ὁ Ζερμπιγιὸν παρακολουθῶντας την στενάζει:*)

ΖΕΡΜΠΙΓΙΟΝ, (*στὸν ἑαυτόν του*). — Ἀξιολάτρευτη! Ἔ! λοιπόν, γέρο μου, εἶνε λαχεῖο γιὰ τὴν ἡλικία σου!

(*Στρέφοντας ἀπότομα βρίσκεται ἀντιμέτωπος μὲ τὸν ἀνεψιό του*).

ΖΕΡΜΠΙΓΙΟΝ. — Θὰ πάρῃς ἕνα συνάλλαγμα 100.000 φράγκων καὶ θὰ φύγῃς ἀπόψε γιὰ ὅπου θέλεις. Τὸ συνοικέσιό σου πέταξε.

ΑΛΒΕΡΤΟΣ — Τὴν παντρεύεστε σεῖς. Ὀκτὼ ἡμέρες ἡ ὑποκρίτρια ἑτοίμαζε τὴν παγίδα, στὴν ὁποία ἐπέσατε σὰ μπούφος!

ΖΕΡΜΠΙΓΙΟΝ. — Σώπα ἢ σὲ μπατσίζω! Πρέπει νὰ κοκκινίζεις ὅταν μιλᾷς ἔτσι γιὰ ἕνα αἰθέριο πλάσμα. Ἔλα! Προσθέτω ἄλλες 50.000 φράγκα. Ἐλπίζω νὰ παρηγορηθῇς. Ἀσφαλίζεις τὸ μέλλον σου!

ΑΛΒΕΡΤΟΣ, (*εἰρωνικά*). — Ναί, θεῖε μου, ἐξασφαλίζω τὸ μέλλον μου. Τὸ δικό σου ὅμως δὲν τὸ βλέπω καθόλου καλό. Πέφτεις στὰ χέρια μιᾶς Κίρκης. Καί... ξέρεις σὲ τὶ μεταμόρφωνε ἡ Κίρκη τοὺς ἀγαπημένους της...

ΖΕΡΜΠΙΓΙΟΝ, (*ἔξω φρενῶν*). — Πάρε ἄλλες 100.000 καὶ πήγαινε στὸ διάβολο!..

ΑΛΒΕΡΤΟΣ, (*σιγανὰ*). — Γιατὶ φωνάζω;... Ἔχει δίκηο... Ὁ ἔρως εἶνε θεόστραβος... καὶ κάνει καὶ γκάφες... Ὅταν μάλιστα εἶνε γέροι...

Michel Provins

Ἡ κόρη καὶ ὁ θεῖος ἔμειναν μόνοι.

ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΚΑΙ ΤΑ ΤΡΟΦΙΜΑ

Η ΚΟΥΖΙΝΑ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ

Ἐπὶ τῶν Ὁμηρικῶν χρόνων. — Τί ἔτρωγαν οἱ ἀρχαῖοι Ἀθηναῖοι. — Ὁ μέλας ζωμὸς τῶν Σπαρτιατῶν. — Τὰ ἀθηναϊκὰ συμπόσια καὶ τὰ Ρωμαϊκὰ γαστριμαργικὰ ὄργια. — Ὁ Λούκουλος. — Πῶς ἦρθαν τὰ κεράσια στὴν Εὐρώπη.

Ὑποστηρίζουν ὅτι ὑπάρχει πολὺ στενὴ σχέσις μεταξὺ τῆς μαγειρικῆς καὶ τῶν ἐθνικῶν ἰδιοτήτων κάθε λαοῦ: Ἡ Γερμανικὴ μαγειρικὴ εἶνε ἁπλῆ, καθαρὴ καὶ τονωτική. Ἡ Γαλλικὴ πάλι εἶνε λεπτὴ καὶ ἔφτασε στὸ ἄκρον ἄφτον τῆς λεπτότητος ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Λουδοβίκου τοῦ ΙΔ'. Ἡ κουζίνα τῶν Ἄγγλων, πολὺ ἁπλῆ. Ἀποβλέπει ἀποκλειστικὰ στὴ θρέψη.

Ἂς τραβήξουμε ὅμως κάμποσους αἰῶνες πίσω κι' ἂς τρυπώσουμε στὴν ἀρχαία κουζίνα: Στὴν ἐποχὴ τοῦ Ὁμήρου ἡ μαγειρικὴ εἶταν ἁπλουστάτη. Οἱ ἥρωες τῆς Ἰλιάδος ἐτρέφοντο μὲ κρέατα, κυρίως βωδινὰ καὶ ἔπιναν κρασὶ ἄφθονο. Τὰ λαχανικὰ τοὺς εἶταν ἐντελῶς ἄγνωστα καὶ τὰ κυνήγια γινόντουσαν μονάχα πρὸς ἐξόντωσιν ἀγρίων θηρίων. Ὅταν ὁ Ὀδυσσεὺς γύρισε ἄγνωστος στὴν πατρίδα του, ὁ πιστός του ὑπηρέτης καὶ χοιροβοσκὸς ὁ Εὔμαιος τοῦ παρέθεσε στό γεῦμα χοῖρο ψητό. Οἱ βασιλεῖς, οἱ ἀρχηγοὶ λαῶν στὴν ἐποχὴ ἐκείνη διατηροῦσαν ὁλόκληρα κοπάδια προβάτων, βωδιῶν, χοίρων κλπ. Ὁ Κύκλωψ ἔπινε τόνους ὁλόκληρους γάλα καὶ καμμιὰ φορὰ ἔτρωγε καὶ ἀνθρώπινο κρέας.

Εἶνε πασίγνωστος ὁ μέλας ζωμὸς τῶν Σπαρτιατῶν. Παρασκευάζετο ἀπὸ αἷμα χοίρων ποὺ τὸ ἔβραζαν μαζὶ μὲ ἁλεῦρι καὶ ἔριχναν μέσα καὶ μερικὰ κομμάτια κρέας. Πολὺ ἐπικίνδυνη τροφή.

Εἰς τὰς ἀρχαίας Ἀθήνας, τὴν ἑστία τῶν φώτων καὶ τοῦ πολιτισμοῦ, ὅπως ἦταν πολὺ φυσικὸ καὶ ἡ κουζίνα εἶταν ἀνάλογα ἀνεπτυγμένη. Τὸ κρέας παρασκευάζετο μαζὶ μὲ διάφορα ἄλλα προϊόντα καὶ λαχανικά. Στὴ μαγειρική τους οἱ Ἀθηναῖοι συμπεριέλαβαν καὶ τὰ ψάρια, ἄγνωστη ὡς τότε τροφή. Καὶ μάλιστα μ' ἄλλο τρόπο παρασκεύαζαν τὰ ψάρια τῆς θαλάσσης καὶ μ' ἄλλον τοῦ γλυκοῦ νεροῦ. Στὴν Ἀθηναϊκὴ κουζίνα ὀφείλονται καὶ οἱ παραγεμιστὲς ὄρνιθες καθὼς διάφορες εὐγεστότατες σάλτσες καὶ ἀρωματικὰ καρυκεύματα. Ὁ Ἀρχίστρατος ἀφιερώνει ὁλόκληρο σύγγραμμα στὴ μαγειρικὴ καὶ μάλισταξτόσο πολὺ τὸν συνεκίνησε τὸ θέμα ὥστε τὸ διετύπωσε σὲ στίχους.

Τὰ συμπόσια τῶν ἀρχαίων Ἀθηναίων, κοινωνικὲς συναναστροφὲς μᾶλλον, ποτὲ δὲν ἐξετρέποντο σὲ γαστριμαργικὰ ὄργια, ὅπως τῶν Ρωμαίων.

Οἱ Ρωμαῖοι πῆραν τὴ λεπτὴ μαγειρικὴ τῶν Ἀθηνῶν, ἀλλὰ σιγὰ-σιγὰ τὴν φόρτωσαν μὲ διάφορα βαρειὰ καὶ ἀηδῆ παραγεμίσματα σύμφωνα μὲ τὴν ἁπλησιὴν φαντασία τους. Κυρίως ἡ Ρωμαϊκὴ κουζίνα ξέπεσε στὴ γνωστὴ χοντροκοπιὰ μετὰ τὴν πτῶσι τῆς Δημοκρατίας καὶ ἐπὶ τῆς δεσποτείας τῶν Καισάρων. Τὰ Ρωμαϊκὰ συμπόσια, ἀφαντάστως πολυτελῆ, ἐξετρέποντο σὲ κτηνωδέστατα γαστριμαργικὰ ὄργια. Ἀλλὰ ὁ περίφημος στρατηγὸς Λούκουλος, ἂν καὶ ἦταν μυθωδῶς σπάταλος στὴ μαγειρική, εἶχε μεγάλη καλαισθησία στὸ φαγητό του καὶ Ἀθηναϊκὴ λεπτότητα. Ὁ ἴδιος ἦταν πολύ, πάρα πολὺ μάλιστα ἐγκρατής, ἀλλὰ ξώδευε κυρίως ἀπὸ ματαιοδοξία. Στὰ ἀνάκτορά του εἶχε πολλὲς αἴθουσες, ἀφιερωμένες σὲ διαφόρους θεούς. Σὲ κάθε μία αἴθουσα εἶχε διορίσει καὶ ἰδιαίτερο μάγειρο μεγάλης πείρας καὶ τὰ φαγητὰ ὡρίζοντο ἀπὸ πρίν γιὰ κάθε αἴθουσα. Στὸ Λούκουλο ὀφείλει ἡ Εὐρώπη τὰ κεράσια. Αὐτὸς μετέφερε τὶς κερασιὲς ἀπὸ τὴν Ἀσία ὅταν εἶχε ἐκστρατεύσει κατὰ τοῦ Μιθριδάτη καὶ βρῆκε τὴν εὐκαιρία νὰ γευθῇ τὸν εὐχυμότατο καὶ ὡραιότατο αὐτὸ καρπό.